Nuorten huominen Kevät 2026

Saara Repo ja Sanna Vehviläinen

Kansallisten dialogien tavoitteet

- Tarjota kansalaisille mahdollisuus kokoontua ja keskustella tärkeistä aiheista rakentavasti ja avoimesti.
- Lisätä ymmärrystä ajankohtaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä erityisesti julkishallinnon käyttöön
- Vahvistaa yhteiskunnallista luottamusta, osallisuutta ja eri toimijoiden taitoa käsitellä asioita dialogin keinoin.

Tiedot keskusteluista

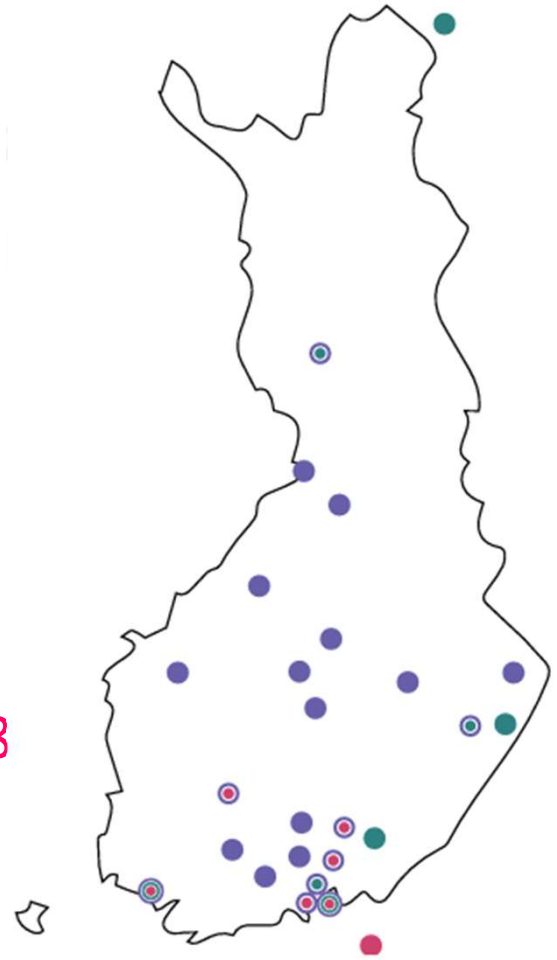
Keskusteluja	175
Keskustelijoita	2425
Keskusteiljoiden ikä	9 - 87 v.

Keskustelukielet
suomi, ruotsi, englanti, viro

Nuorten huominen 132

Rajamaa 25

Työelämän huominen 18

Tutkimuskysymykset aineistolle

1. Mikä huolestuttaa?
2. Mikä tuo toivoa?
3. Mitä voimme tehdä parantaaksemme nuorten tulevaisuususkoa?
4. Miten eri sukupolvet puhuvat nuorten huomisesta?

Mikä huolestuttaa?

Nuorten kokemat paineet

Työttömyys ja toimeentulo

Sosiaaliturvan heikennykset

Sosiaalinen media ja tekoäly

Maailman, ilmaston ja ympäristön tilanne

Yhteiskunnallinen ilmapiiri

Mielenterveysongelmat

Aikuisten puheenvuorot, yli 30 vuotiaat

Nuorten puheenvuorot, alle 30 vuotiaat

”Sosiaaliset mediat ovat tosi monille nuorille jopa ainoa tiedonlähde... Somessa toisten kiiltokuvaelämää seuratessa saa vähän vääristyneen kuvan.”

”Pitäisi tietää millaisen opiskelijapaikan haluat, me ollaan luotu sellainen järjestelmä nyt, että erehtyminen ei oikein sovi. Ja nimenomaan erehtyminen on sitä, milloin se oppiminen tapahtuu.”

”Nää parikymppiset opiskelijat ne ei kertaakaan eläneet positiivista toivon aikaa. Se on kokoajan kriisiä, sotaa. Meillä on opiskelijoille ahdistusryhmiä ilmastokysymyksistä, koska he ei pysty opiskelemaan kun heitä ahdistaa.”

”Olla nuori tässä ajassa. Ei oo ihan helpoin hetki.”

”Tuki; oli se sitten perhe kaverit ketkä tahansa, koen et ulkonen tuki on tosi tärkee. Tukiverkostot ja mahdollistavat verkostot, Vamos ja Startti ollut mulle ainakin tulevaisuutta ajatellen.”

”Jos muuttaisin johonkin suurkaupunkiin, niin se olisi ihan eri maailma. Täällä jos tekee jotain typerää, niin kyllä se muistetaan ja siitä muistutellaan. Ja se on hyvä asia, koska kaupungissa voisi tehdä mitä vaan ilman, että kukaan edes huomaa. Ihmiset ovat siellä kuin varjoja toisilleen.”

”Ei tädit keskenään! Ei silleen et tädit päättää et oisko hei joku tiktok kiva, joku semmonen räppi sinne [kaikki nauraa, pitkään], eihän nuoret silleen, siis ei yhtään! aikuisen pitää kuunnella, mahdollistaa, tukea, nuorista pitäis lähteä aina, sieltä käsin.”

”Tekis mieli nuorillekin sanoa, että kyllä tästä selvitään. Että niillä olis se tulevaisuuden toivo, ettei se olis pelkkää ahdistusta ja pahaa oloo.”

Mikä tuo toivoa?

Hyvä arki tuo mielenrauhaa

Koulun ja kasvatuksen merkitys

Harrastukset antavat mahdollisuuden onnistua

Tukea uravalintaan ja työllistymiseen

Toimivat palvelut

Toimijuuden ja osallisuuden kokemus

Toiveikkuuden viljely lääkkeeksi toivottomuuteen

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevat nuoret

Kokevat yhteiskunnan epäkohdat ”tavallisia” nuoria vieläkin voimakkaammin.

Toivoa tuo kokemus siitä, että tulee kohdatuksi kokonaisena ihmisenä.

Heillä vahva halu vaikuttaa ja olla osallinen päätöksissä.

Aineistona Diakonissalaitoksen 18 tulevaisuustyöpajaa, jossa 100 osallistujaa esimerkiksi ryhmistä: lastensuojelun asiakkaille, seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorille, alaikäisille turvapaikanhakijoille, kehitysvammaisille, autismin kirjolla oleville nuorille.

Sukupolvet neuvottelevat nuorten huomisesta

KANSALLISET DIALOGIT

Sukupolvet neuvottelevat nuorten huomisesta

1. Kokemusten ja todellisuuksien välinen kuilu sukupolvien välillä
2. Ylisukupolvinen epäoikeudenmukaisuus ja vastuun pakoilu
3. Sukupolvien välinen kunnioitus rakentaa siltaa kuilun yli

Kokemusten ja todellisuuksien välinen kuilu sukupolvien välillä

Nuoruus ennen ja nyt ovat täysin eri asioita.

Tässä ajassa erityistä sosiaalinen media, tekoäly, globaalit kriisit, työllisyystilanne.

”Keski-ikäiset eivät ole olleet nuoria digiympäristössä, tekoälyn aikana tai ilmastokriisissä. Vain tämän päivän nuorilla on se kokemus.”

”Joku vaikka saattaa sanoa, että minä nuorena vain kävelin johonkin paikkaan ja menin kysymään, onko töitä ja niitä sillon sai. Osa ehkä ymmärtää ja osa ei, kuinka erilaista se työnhaku prosessi nykypäivänä on. Ei oo enää sitä, että työllistytään yhteen paikkaan ja ollaan siellä 30–40 vuotta.”

Ylisukupolvinen epäoikeudenmukaisuus ja vastuun pakoilu

Aiemmat sukupolvet ovat heikentäneet hyvinvointivaltiota, kuluttaneet luonnonvaroja ja leikanneet nuorten palveluista ja tuista.

Nuoret kokevat epäoikeudenmukaisuutta, että vastuu tulevaisuuden yhteiskunnasta lasketaan nuorten varaan.

”Viha vanhempia sukupolvia kohtaan. Mennään heidän mielipiteet ja tarpeet edellä, enemmistön päätösvalta, nuorten (vähemmistön) mielipiteet jää varjoon tai niitä ei huomioida. Näennäinen kuuleminen.”

”Ajattelen, että nuorten epäoikeudenmukaisuudenkokemus on oikeutettu.”

Sukupolvien välinen kunnioitus rakentaa siltaa kuilun yli

Eläytymällä ja kuuntelemalla nuoria aikuiset voivat ymmärtää paremmin, minkälaista on olla nuori tässä ajassa; mikä innostaa ja luo toivoa, mikä taas ahdistaa tai pelottaa.

Olemme kaikki samassa veneessä. Eri sukupolvet ovat riippuvaisia toisistaan ja voivat tukea toistensa vahvuuksia.

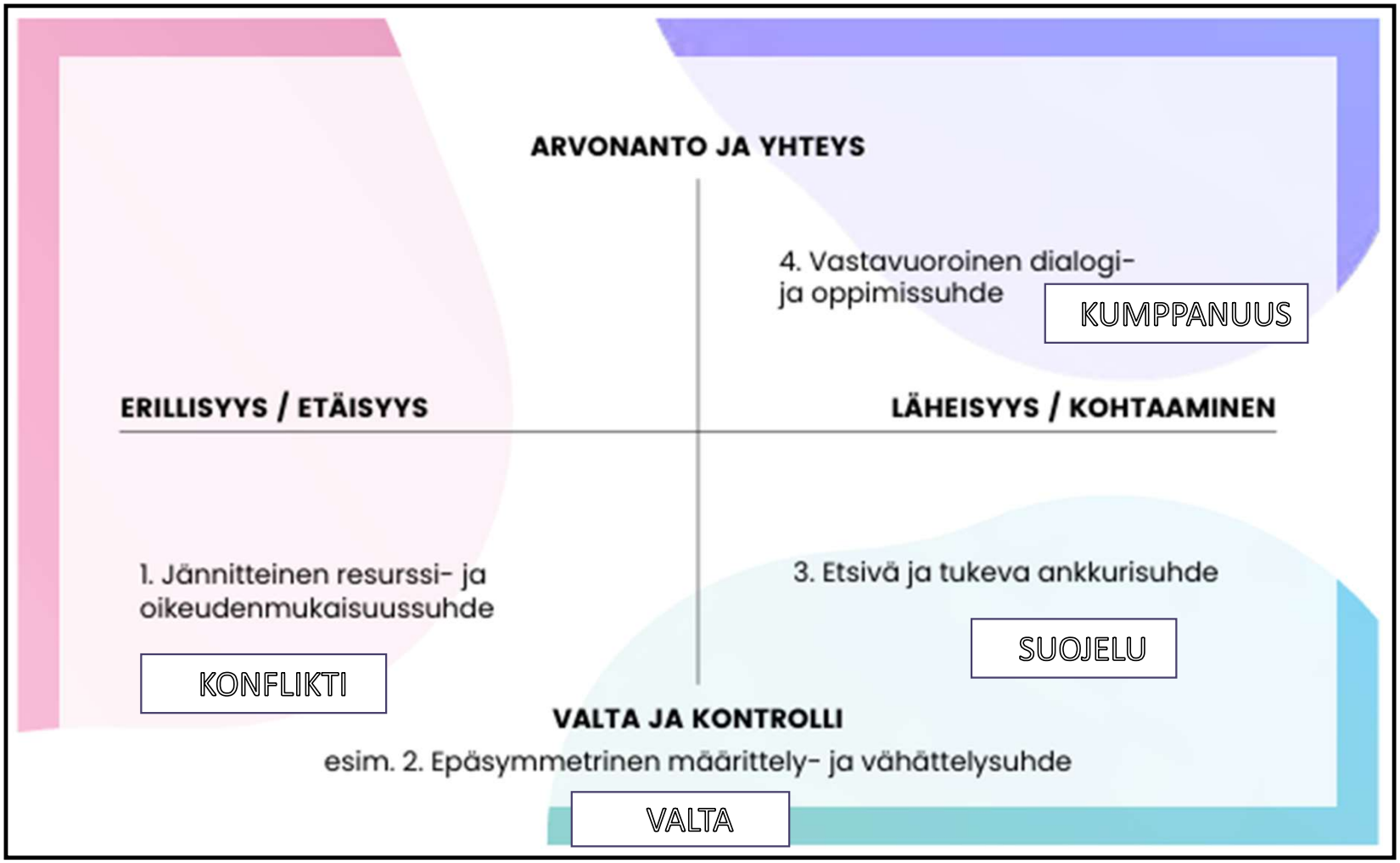
”Mutta pitäisi olla, nuoria ja vanhoja. Vanhoilla on kokemusta ja nuoret tuovat virikkeitä. Kauan eläneet ihmiset voivat olla hyvinkin nuorekkaita. Ei se katso ikää.”

”Tarvitaan rauhanneuvottelut laajassa mielessä, laaja-alaiset rauhan-neuvottelut eri sukupolvien välillä kestävyysmurroksen toteuttamiseksi.”

Miten kuvata sukupolvien välistä vuorovaikutusta?

1. Erillisyys ja etäisyys — läheisyys ja kohtaaminen
2. Valta- ja konrollisuhde — tasa-arvoinen suhde ja yhteys.

Sukupolvien välisen vuorovaikutuksen ulottuvuudet ja muodot

Johtopäätökset

1. Ylisukupolvisen kuilun kurominen: Konfliktista kohti kumppanuutta
2. Suorituspaineiden ja valintojen paradoksin keventäminen
3. Rakenteellisen ja taloudellisen turvattomuuden purkaminen
4. Matalan kynnyksen palvelut ja yhteisön tuki
5. Toivon aktiivinen viljely ja toimijuuden vahvistaminen

Nuorten huominen on meidän kaikkien yhteinen asia.

Se vaatii sitoutumista siihen, että nuori sukupolvi saa tarvitsemansa peruspalvelut, taloudellisen turvan sekä ennen kaikkea tunteen siitä, että heitä arvostetaan ja kuunnellaan.

Asettumalla aidosti nuorten rinnalle voimme rakentaa yhteiskunnan, jossa jokaisella nuorella on oikeus ja mahdollisuus luottavaiseen huomiseen.

